

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) št. 1177/2010 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 24. novembra 2010

o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 91(1) in 100(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Dejavnost Unije na področju pomorskega prometa in prometa po celinskih plovnih poteh bi morala biti med drugim usmerjena v zagotavljanje visoke ravni varstva potnikov, ki je primerljiva z drugimi načini prevoza. Poleg tega bi bilo treba v celoti upoštevati zahteve varstva potrošnikov na splošno.

- (2) Ker je potnik v pomorskem prometu in na celinskih plovnih poteh šibkejša stranka prevozne pogodbe, bi bilo treba vsem potnikom zagotoviti minimalno raven varstva. Nič ne bi smelo odvracati prevoznike od zagotavljanja pogodbenih pogojev, ki so za potnike ugodnejši kot pogoji iz te uredbe. Hkrati pa namen te uredbe ni vmešavati se v poslovne odnose med podjetji na področju prevoza blaga. Zlasti se sporazume med cestnimi in ladijskimi prevozniki ne bi smelo obravnavati kot prevozne pogodbe za namene te uredbe in bi zato cestni prevoznik ali njegovi uslužbenci v primeru zamud ne bi bili upravičeni do nadomestila po tej uredbi.

- (3) Varstvo potnikov bi moralo zajemati potniške storitve med pristanišči, ki se nahajajo na ozemlju držav članic, ter potniške storitve med takimi pristanišči in pristanišči, ki se nahajajo izven ozemlja držav članic, pri tem pa upoštevati tveganje izkrivljanja konkurence na trgu potniškega prometa. Zato bi bilo treba izraz „prevoznik iz Unije“ za namene te uredbe čim širše razlagati, vendar ne bi smel vplivati na druge pravne akte Unije, kot sta Uredba Sveta (EGS) št. 4056/86 z dne 22. decembra 1986 o podrobnih pravilih za uporabo členov 85 in 86 Pogodbe v zvezi s pomorskim prometom ⁽³⁾ in Uredba Sveta (EGS) št. 3577/92 z dne 7. decembra 1992 o uporabi načela prostega pretoka storitev v pomorskem prometu med državami članicami (pomorska kabotaža) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL C 317, 23.12.2009, str. 89.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2009 (UL C 184 E, 8.7.2010, str. 293), stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 11. marca 2010 (UL C 122 E, 11.5.2010, str. 19), stališče Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. oktobra 2010.

⁽³⁾ UL L 378, 31.12.1986, str. 4.

⁽⁴⁾ UL L 364, 12.12.1992, str. 7.

- (4) Notranji trg potniških storitev po morju in celinskih plovnih poteh bi moral koristiti vsem državljanom. Zato bi morale imeti invalidne osebe in osebe, katerih mobilnost je zaradi invalidnosti, starosti ali drugih dejavnikov zmanjšana, možnost uporabe potniških storitev in križarjenj, ki so primerljivi z možnostmi drugih državljanov. Invalidne osebe in osebe z zmanjšano mobilnostjo imajo enake pravice glede prostega pretoka, proste izbire in nediskriminacije kot vsi drugi državljanji.
- (5) Države članice bi morale spodbujati uporabo javnega prevoza in integriranih vozovnic, da bi optimizirale uporabo in medobratovalnost različnih vrst prevoza in različnih prevoznikov.
- (6) Glede na člen 9 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov ter z namenom, da se invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo zagotovijo možnosti prevoza po morju in celinskih plovnih poteh, primerljive možnostim drugih državljanov, bi bilo treba določiti pravila o nediskriminaciji in pomoči med potovanjem. Te osebe bi bilo torej treba sprejeti, prevoz pa se jim lahko zavrne samo v primeru upravičenih varnostnih razlogov, ki jih določijo pristojni organi. Zagotoviti bi jim bilo treba pravico do pomoči v pristaniščih in na potniških ladjah. Za doseganje socialne vključenosti bi bilo treba zadevnim osebam pomoč zagotavljati brezplačno. Prevozniki bi morali določiti pogoje dostopa, po možnosti z uporabo evropskega sistema standardizacije.
- (7) Pri odločitvah o zasnovi novih pristanišč in terminalov ter pri velikih prenovah bi morali organi, pristojni za te objekte, upoštevati potrebe invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo, zlasti glede dostopnosti in primerne zasnove za vse uporabnike. Te potrebe bi morali upoštevati prevozniki pri odločitvah o zasnovi novih in prenovljenih potniških ladij v skladu z Direktivo 2006/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o tehničnih predpisih za plovila, namenjena za plovbo po celinskih plovnih poteh ⁽¹⁾, in Direktivo 2009/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o varnostnih predpisih in standardih za potniške ladje ⁽²⁾.
- (8) Pomoč v pristaniščih, ki so na ozemlju države članice, bi morala med drugim omogočiti invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo gibanje od določene točke prihoda v pristanišču do potniške ladje ter od potniške ladje do določene točke odhoda iz pristanišča, vključno z vkrcanjem in izkrcanjem.
- (9) Pri organizaciji zagotavljanja pomoči invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo ter pri usposabljanju svojega osebja bi morali prevozniki sodelovati z organizacijami, ki zastopajo invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo. Pri tem delu bi morali upoštevati tudi ustrezne določbe Mednarodne konvencije in kodeksa o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov ter priporočila Mednarodne pomorske organizacije (IMO) glede zasnove in obratovanja potniških ladij zaradi upoštevanja potreb starejših in invalidnih oseb.
- (10) Določbe, ki urejajo vkrcanje invalidnih oseb ali oseb z zmanjšano mobilnostjo, ne bi smele posegati v splošne določbe veljavnih mednarodnih ali nacionalnih predpisov ali predpisov EU, ki urejajo vkrcanje potnikov.
- (11) Pravni akti Unije o pravicah potnikov bi morali upoštevati njihove potrebe, zlasti potrebe invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo, po uporabi različnih prevoznih sredstev in nemotenem prehodu med različnimi vrstami prevoza, ob upoštevanju veljavnih varnostnih predpisov za obratovanje ladij.
- (12) Potnike bi bilo treba ustrezno obvestiti v primeru odpovedi ali zamude katere koli potniške storitve ali križarjenja. To obveščanje bi moralo pomagati potnikom, da ustrezno ukrepajo ter po potrebi pridobijo informacije o nadomestnih povezavah.
- (13) Zmanjšati bi bilo treba nevšečnosti, ki jih imajo potniki zaradi odpovedi potovanj ali dolgih zamud. Zato bi bilo treba za potnike ustrezno poskrbeti, pri čemer bi jim bilo treba omogočiti odpoved potovanja in povračilo za vozovnico ali jim pod zadovoljivimi pogoji zagotoviti preusmeritev potovanja. Ustrezna namestitvev potnikov ne pomeni nujno hotelske sobe, ampak tudi vse druge primerne oblike namestitve, ki so na voljo, zlasti glede na okoliščine vsakega posameznega primera, vozila potnikov in značilnosti ladje. V zvezi s tem in v ustrezno utemeljenih primerih izrednih in nujnih okoliščin bi prevozniki morali imeti možnost, da v sodelovanju s civilnimi oblastmi v celoti izkoristijo ustrezne razpoložljive objekte.

⁽¹⁾ UL L 389, 30.12.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 163, 25.6.2009, str. 1.

- (14) Prevozniki bi morali v primeru odpovedi ali zamude storitve zagotoviti plačilo odškodnine potnikom na podlagi deleža cene vozovnice, razen v primeru odpovedi ali zamude zaradi vremenskih pogojev, ki predstavljajo tveganje za varno obratovanje ladje, ali izrednih okoliščin, ki jih ne bi mogli preprečiti niti, če bi sprejeli vse razumne ukrepe.
- (15) Prevozniki bi morali biti tisti, v skladu s splošno sprejetimi načeli, ki morajo dokazati, da je bila odpoved posledica takšnih vremenskih razmer ali izrednih okoliščin.
- (16) Vremenski pogoji, ki predstavljajo tveganje za varno obratovanje ladje, bi morali vključevati, vendar ne biti omejeni na močan veter, razburkano morje, močne tokove, težavne ledne razmere in izjemno visok ali nizek vodostaj, orkane, tornade in poplave.
- (17) Izredne razmere bi morale med drugim vključevati naravne katastrofe, kot so požari in potresi, teroristične napade, vojne in vojaške ali civilne oborožene spopade, upore, vojaške ali nezakonite zaplembe, delovne spore, izkrcavanje bolne, ranjene ali mrtve osebe, iskalne in reševalne akcije na morju ali celinskih plovnih poteh, ukrepe, potrebne za varstvo okolja, odločitve, ki jih sprejmejo organi za upravljanje prometa ali pristaniške oblasti, ali odločitve pristojnih organov v zvezi z javnim redom in varnostjo ter zajemati potrebe po nujnem prevozu.
- (18) Prevozniki bi morali sodelovati z interesnimi skupinami, strokovnimi združenji ter združenji potrošnikov, potnikov, invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo, da bi na nacionalni ali evropski ravni sprejeli ureditve za izboljšanje varstva in pomoči, ki se zagotavlja potnikom v primeru prekinitve potovanja, zlasti ob dolgih zamudah ali odpovedi potovanja. O navedenih ureditvah bi bilo treba obvestiti nacionalne izvršilne organe.
- (19) Sodišče Evropske unije je že razsodilo, da je probleme, ki povzročijo odpovedi ali zamude, mogoče zajeti v koncept izrednih razmer le, kolikor so posledica dogodkov, ki niso neločljivo povezani z običajnim opravljanjem dejavnosti zadevnega prevoznika in ki jih ta ne more nadzirati. Treba bi bilo poudariti, da vremenske razmere, ki ogrožajo varno plovbo ladje, dejansko niso pod nadzorom prevoznika.
- (20) Ta uredba ne bi smela vplivati na pravice potnikov iz Direktive Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih ⁽¹⁾. Ta uredba se ne bi smela uporabljati, kadar se izlet odpove zaradi razlogov, ki niso povezani z odpovedjo potniške storitve ali križarjenja.
- (21) Potnike bi bilo treba v celoti in vsakomur dostopni obliki obveščati o njihovih pravicah v skladu s to uredbo, da jih lahko učinkovito uveljavljajo. Pravice potnikov bi morale vključevati obveščanje o potniških storitvah ali križarjenju pred in med potovanjem. Obveščanje potnikov o vseh bistvenih informacijah bi bilo treba zagotoviti tudi na način, dostopen invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo, take oblike zagotavljanja dostopa potnikov do istih informacij pa so na primer uporaba pisanih besedil, Braillove pisave, avdio, video posnetkov in/ali elektronskih formatov.
- (22) Potnikom bi bilo treba omogočiti uveljavljanje njihovih pravic z ustreznim in dostopnim pritožbenim postopkom, ki ga izvajajo prevozniki in upravljavci terminalov v okviru svojih pristojnosti, ali – odvisno od primera – z vložitvijo pritožb pri organu ali organih, ki jih v ta namen določi zadevna država članica. Prevozniki in upravljavci terminalov bi se morali na pritožbe potnikov odzvati v točno določenem časovnem obdobju in pri tem upoštevati, da se neodzivanje na pritožbo lahko uporabi zoper njih.
- (23) Ob upoštevanju postopkov, ki jih je država članica oblikovala za vložitev pritožb, bi bilo treba pritožbo, ki se nanaša na pomoč v pristanišču ali na ladji po možnosti predložiti organu ali organom, ki jih država članica, v kateri je pristanišče vkrcanja ali izkrcanja, določi za izvrševanje te uredbe v državi članici, kjer se nahaja pristanišče vkrcanja ter za potniške storitve tretje države, kjer se nahaja pristanišče izkrcanja.
- (24) Države članice bi morale zagotavljati skladnost s to uredbo ter določiti pristojen organ ali organe za izvajanje nalog nadzora in izvrševanja. To ne vpliva na pravice potnikov, da uporabijo pravno sredstvo na sodišču v skladu z nacionalno zakonodajo.
- (25) Organ ali organi za izvajanje te uredbe bi morali biti neodvisni od poslovnih interesov. Vsaka država članica bi morala določiti vsaj en organ, ki bo imel pooblastila in

⁽¹⁾ UL L 158, 23.6.1990, str. 59.

zmogljivosti, kadar bo to potrebno, za preiskovanje posameznih pritožb in pomoč pri reševanju sporov. Potniki bi morali imeti pravico, da v razumnem roku prejmejo utemeljen odgovor določenega organa. Glede na to, da so zanesljivi statistični podatki izjemno pomembni za izvrševanje te uredbe, zlasti za zagotavljanje usklajene uporabe v vsej Uniji, bi morala poročila, ki jih navedeni organi pripravljajo, vsebovati tudi statistične podatke o pritožbah in njihovem izidu, če je to mogoče.

- (26) Države članice bi morale določiti kazni za kršitve te uredbe in zagotoviti njihovo uporabo. Te kazni bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (27) Ker ciljev te uredbe, namreč zagotoviti visoko raven varstva in pomoči potnikom v državah članicah ter delovanje gospodarskih subjektov v skladu z usklajenimi pogoji na notranjem trgu, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, in ker te cilje zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje doseže Unija, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenih ciljev.
- (28) Izvrševanje te uredbe bi moralo temeljiti na Uredbi (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov („Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov“) ⁽¹⁾. Navedeno uredbo bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (29) Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ⁽²⁾ bi bilo treba dosledno spoštovati in izvrševati ter tako zagotoviti, da se spoštuje zasebnost fizičnih in pravnih oseb ter da se zahtevane informacije in poročila uporabijo le za izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe in se ne uporabljajo v škodo teh oseb.
- (30) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, kakor je navedeno v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

⁽¹⁾ UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

⁽²⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet

Ta uredba določa pravila za prevoz po morju in celinskih plovnih poteh o:

- (a) nediskriminaciji med potniki v zvezi s pogoji prevoza, ki jih zagotavljajo prevozniki;
- (b) nediskriminaciji ter pomoči invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo;
- (c) pravicah potnikov v primeru odpovedi ali zamude potovanja;
- (d) minimalnih informacijah, ki jih je treba zagotoviti potnikom;
- (e) obravnavanju pritožb;
- (f) splošnih pravilih glede izvrševanja.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za potnike:
 - (a) ki uporabljajo potniške storitve, pri katerih je pristanišče vkrcanja na ozemlju države članice;
 - (b) ki uporabljajo potniške storitve, pri katerih pristanišče vkrcanja ni na ozemlju države članice, pristanišče izkrcanja pa je na ozemlju države članice, pod pogojem, da storitev opravlja prevoznik iz Unije, opredeljen v členu 3(e);
 - (c) na križarjenju, pri katerih je pristanišče vkrcanja na ozemlju države članice. Vendar se za te potnike ne uporabljajo členi 16(2), 18, 19 in 20(1) in (4).
2. Ta uredba se ne uporablja za potnike:
 - (a) ki potujejo na ladjah, ki so registrirane za prevoz največ 12 potnikov;
 - (b) ki potujejo na ladjah, katerih posadka, odgovorna za upravljanje ladje, ne šteje več kot tri osebe ali katerih razdalja celotne potniške storitve je manj kot 500 metrov v eno smer;
 - (c) na izletih in ogledih znamenitosti, razen na križarjenjih; ali

(d) na ladjah, ki niso na strojni pogon, pa tudi na izvirknih in posameznih replikah zgodovinskih potniških ladij, zasnovanih pred letom 1965, ki so zgrajene predvsem s prvotnimi materiali in so registrirane za prevoz največ 36 potnikov.

3. Države članice lahko, za obdobje dveh let od 18. decembra 2012, izvzamejo iz uporabe te uredbe morske ladje, lažje kot 300 bruto ton, v domačem prometu, pod pogojem, da so pravice potnikov, ki jih zagotavlja ta uredba, ustrezno zagotovljene v nacionalni zakonodaji.

4. Države članice lahko izvzamejo iz uporabe te uredbe potniške storitve, zajete v obveznostih javnih služb, pogodbah za opravljanje javnih služb ali integriranih storitvah, pod pogojem, da so pravice potnikov iz te uredbe primerljivo zagotovljene v nacionalni zakonodaji.

5. Brez poseganja v Direktivo 2006/87/ES in Direktivo 2009/45/ES nobena od določb te uredbe ne predstavlja tehničnih zahtev, ki bi določale obveznosti za prevoznike, upravljavce terminalov ali drugih subjektov za prilagoditev ali nadomestitev ladij, infrastrukture, pristanišč ali pristaniških terminalov.

Člen 3

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) „invalidna oseba“ ali „oseba z zmanjšano mobilnostjo“ pomeni katero koli osebo, katere mobilnost je pri uporabi prevoza zmanjšana zaradi telesne invalidnosti (čutilne ali gibalne, stalne aličasne), duševne prizadetosti ali katerega koli drugega vzroka invalidnosti ali zaradi starosti ter kateri je treba zaradi njenega stanja nameniti posebno pozornost, storitve, ki so na voljo vsem potnikom, pa prilagoditi njenim posebnim potrebam;
- (b) „ozemlje države članice“ pomeni ozemlje, za katero se uporablja Pogodba o delovanju Evropske unije, kakor je navedeno v členu 355 Pogodbe pod pogoji, določenimi v tem členu;
- (c) „pogoji dostopa“ pomenijo ustrezne standarde in smernice za dostop do pristaniških terminalov in ladij, vključno z opremo za invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo, ter informacije o tem;
- (d) „prevoznik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki ni organizator potovanja, potovalni agent ali prodajalec vozovnic in splošni javnosti nudi storitve potniškega prevoza ali križarjenje;
- (e) „prevoznik iz Unije“ pomeni prevoznika s sedežem na ozemlju države članice ali prevoznika, ki nudi storitve potniškega prevoza na ozemlje države članice ali s tega ozemlja;
- (f) „potniška storitev“ pomeni komercialno storitev potniškega prevoza po morju ali celinskih plovni poteh, ki se opravlja po objavljenem voznom redu;
- (g) „integrirane storitve“ pomenijo medsebojno povezane prevozne storitve znotraj določenega geografskega območja z enotno informacijsko službo, sistemom vozovnic in voznim redom;
- (h) „dejanski prevoznik“ pomeni drugo osebo, kot je prevoznik, ki dejansko opravi prevoz v celoti ali del prevoza;
- (i) „celinska plovna pot“ pomeni naravno ali umetno celinsko plovno vodno telo ali sistem medsebojno povezanih vodnih teles, ki se uporabljajo za prevoz, kot so jezera, reke ali kanali oziroma kombinacija teh vodnih teles;
- (j) „pristanišče“ pomeni prostor ali geografsko območje, pripravljeno na takšen način in s takimi objekti, da omogoča sprejem ladij, na katerih redno poteka vkrcanje ali izkrcanje potnikov;
- (k) „pristaniški terminal“ pomeni terminal v pristanišču, ki ga upravlja prevoznik ali upravljavec terminala, z objekti, kot so prijava, potniške blagajne ali saloni, in osebjem za vkrcanje ali izkrcanje potnikov, ki uporabljajo potniške storitve ali so na križarjenju;
- (l) „ladja“ pomeni plovilo, ki se uporablja za plutje po morju ali celinskih plovni poteh;
- (m) „prevozna pogodba“ pomeni pogodbo o prevozu, ki jo skleneta prevoznik in potnik za zagotovitev ene ali več potniških storitev ali križarjenj;
- (n) „vozovnica“ pomeni veljaven dokument ali drugo dokazilo o prevoznih pogodbah;
- (o) „prodajalec vozovnic“ pomeni vsakega posrednika, ki sklepa prevozne pogodbe v imenu prevoznika;
- (p) „potovalni agent“ pomeni vsakega posrednika, ki sklepa prevozne pogodbe v imenu potnika ali organizatorja potovanja;
- (q) „organizator potovanja“ pomeni organizatorja ali posrednika, ki ni prevoznik, v smislu člena 2(2) in (3) Direktive 90/314/EGS;
- (r) „rezervacija“ pomeni rezervacijo določenega odhoda potniške storitve ali križarjenja;

- (s) „upravljač terminala“ pomeni zasebni ali javni organ na ozemlju države članice, ki je odgovoren za upravljanje in vodenje pristaniškega terminala;
- (t) „križarjenje“ pomeni prevozno storitev po morju ali celinskih plovniških poteh, ki se opravlja izključno za namen razvedrila ali oddiha, vključuje nastanitev in druge storitve ter je daljša od dveh prenočitev na ladji;
- (u) „ladijska nesreča“ pomeni brodolom, prevrnitev, trčenje ali nasedanje ladje, eksplozijo ali požar na ladji ali okvaro ladje.

Člen 4

Vozovnice in nediskriminatorni pogodbeni pogoji

1. Prevozniki potniku izdajo vozovnico, razen če v okviru nacionalne zakonodaje dajejo pravico do prevoza drugi dokumenti. Vozovnica se lahko izda v elektronski obliki.
2. Brez poseganja v socialne tarife so pogodbeni pogoji in tarife, ki jih uporabljajo prevozniki ali prodajalci vozovnic, splošni javnosti ponujeni brez kakršne koli neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi narodnosti končne stranke ali sedeža prevoznika ali prodajalca vozovnice v Uniji.

Člen 5

Drugi izvajalci

1. Tudi če se obveznosti iz te uredbe prenesejo na dejanskega prevoznika, prodajalca vozovnic ali na drugo osebo, je prevoznik, potovalni agent, organizator potovanja ali upravljač terminala, ki je te obveznosti prenesel, še vedno odgovoren za dejanja oziroma opustitev dejanj tega izvajalca, ki deluje v okviru svoje zaposlitve.
2. Poleg odstavka 1 za izvajalca, na katerega je prevoznik, potovalni agent, organizator potovanja ali upravljač terminala prenesel izvajanje obveznosti, veljajo določbe te uredbe, vključno z določbami o odgovornosti in ugovori, v zvezi s preneseno obveznostjo.

Člen 6

Izključitev odstopanja

Od pravic in obveznosti v skladu s to uredbo ni mogoče odstopiti ali jih omejiti, zlasti s klavzulo o odstopanju ali z omejevalno klavzulo v prevoznih pogodbah.

POGLAVJE II

PRAVICE INVALIDOV IN OSEB Z ZMANJŠANO MOBILNOSTJO

Člen 7

Pravica do prevoza

1. Prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj ne zavrnejo sprejema rezervacije, izdaje ali drugačne zagotovitve vozovnice ali vkrcanja oseb zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti kot take.
2. Invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo se rezervacije in vozovnice ponudijo brez dodatnih stroškov in pod enakimi pogoji kakor drugim potnikom.

Člen 8

Izjeme in posebni pogoji

1. Z odstopanjem od člena 7(1) lahko prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo zavrnejo sprejetje rezervacije, izdajo ali drugačno zagotovitev vozovnice ali vkrcanje:
 - (a) da bi izpolnili veljavne varnostne zahteve po mednarodnem pravu, pravu Unije ali nacionalnem pravu ali da bi izpolnili varnostne zahteve, ki jih določijo pristojni organi;
 - (b) če zasnova potniške ladje ali infrastruktura in oprema pristanišča, vključno s pristaniškimi terminali, onemogoča varno ali operativno izvedljivo vkrcanje, izkrcanje ali prevoz omenjene osebe.
2. Prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj, ki zavrnejo sprejetje rezervacije ali izdajo ali drugačno zagotovitev vozovnice iz razlogov, navedenih v odstavku 1, si prizadevajo, kolikor je to razumno mogoče, da zadevni osebi predlagajo sprejemljivo drugo možnost prevoza s potniško storitvijo ali križarjenjem, ki ga opravlja zadevni prevoznik.

3. Če se invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo, ki ima rezervacijo ali vozovnico in je izpolnila zahteve iz člena 11(2), vseeno zavrne vkrcanje na podlagi te uredbe, imata ta oseba in oseba iz odstavka 4 tega člena, ki jo spremlja, možnost izbire med pravico do povračila stroškov in preusmeritve potovanja, kot je določeno v Prilogi I. Pravica do možnosti povratnega potovanja ali preusmeritve potovanja je pogojena z izpolnitvijo vseh varnostnih zahtev.

4. Če je to nujno potrebno in pod enakimi pogoji, kot so določeni v odstavku 1, lahko prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanja zahtevajo, da invalidno osebo ali osebo z zmanjšano mobilnostjo spremlja druga oseba, ki lahko invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo zagotovi potrebno pomoč. Kar zadeva potniške storitve, je prevoz takšne spremljevalne osebe brezplačen.

5. Kadar prevozniki, potovalni agenti ali organizatorji potovanja delujejo na podlagi odstavka 1 ali 4, invalidno osebo ali osebo z zmanjšano mobilnostjo takoj obvestijo o posebnih razlogih za to odstopanje. O teh razlogih bo invalidna oseba ali oseba z zmanjšano mobilnostjo na njeno zahtevo uradno pisno obveščena najpozneje pet delovnih dni po predložitvi te zahteve. V primeru zavrnitve v skladu z odstavkom 1(a) se navedejo veljavne varnostne zahteve.

Člen 9

Dostopnost in informacije

1. Prevozniki, pristaniške oblasti in upravljavci terminalov, po potrebi prek njihovih organizacij, v sodelovanju z organizacijami, ki predstavljajo invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo, uvedejo ali imajo vzpostavljene nediskriminatorne pogoje dostopa, ki se uporabljajo za prevoz invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo ter njihovih spremljevalcev. O pogojih za dostop se na zahtevo obvestijo nacionalni izvršilni organi.

2. Prevozniki, pristaniške oblasti in upravljavci terminalov v fizični obliki ali na internetu in na zahtevo v dostopnih formatih javno objavijo pogoje dostopa iz odstavka 1 v jezikih, v katerih se običajno objavljajo informacije za vse potnike. Posebno pozornost namenijo potrebam invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo.

3. Organizatorji potovanja objavijo pravila o dostopu iz odstavka 1, ki veljajo za potovanja, vključena v potovalne pakete, počitniške pakete in izlete, ki jih organizirajo, prodajajo ali dajejo v prodajo.

4. Prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj zagotovijo, da so vse zadevne informacije o pogojih prevoza, vključno z rezervacijami in informacijami prek spleta, informacije o potovanju in pogojih dostopa na voljo v ustrezni in dostopni obliki za invalidne osebe in osebe z zmanjšano mobilnostjo. Osebe, ki potrebujejo pomoč, prejmejo potrdilo o taki pomoči prek katerega koli razpoložljivega sredstva, tudi po elektronski poti ali prek storitve kratkih sporočil (SMS).

Člen 10

Pravica do pomoči v pristanišču in na ladji

Prevozniki in upravljavci terminalov ob upoštevanju pravil o dostopu iz člena 9(1) invalidnim osebam in osebam z

zmanjšano mobilnostjo v pristaniščih, tudi pri vkrcavanju in izkrcavanju, in na ladjah v okviru svojih pristojnosti zagotovijo brezplačno pomoč v skladu s prilogama II in III. Če je mogoče, se pomoč prilagodi individualnim potrebam invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo.

Člen 11

Pogoji za zagotovitev pomoči

1. Prevozniki in upravljavci terminalov invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo v okviru svojih pristojnosti zagotavljajo pomoč, kakor je določeno v členu 10, pod naslednjimi pogoji:

(a) prevoznik ali upravljavec terminala je prek katerega koli razpoložljivega sredstva, tudi po elektronski poti ali prek SMS, obveščen o potrebah osebe po taki pomoči najpozneje 48 ur, preden oseba potrebuje pomoč, razen če se potnik in prevoznik oziroma upravljavec terminala dogovorita za krajše obdobje; in

(b) invalidna oseba ali oseba z zmanjšano mobilnostjo se sama zgleda v pristanišču ali na določenem mestu, kakor je navedeno v členu 12(3):

(i) ob uri, ki jo pisno določi prevoznik, pri čemer je lahko to največ 60 minut pred objavljeno uro vkrcanja, ali

(ii) če ura vkrcanja ni določena, najpozneje 60 minut pred objavljeno uro odhoda, razen če se potnik in prevoznik ali upravljavec terminala dogovorita drugače.

2. Poleg odstavka 1 invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo ob rezervaciji ali predhodnem nakupu vozovnice prevoznika obvestijo o posebnih potrebah glede namestitve, sedišča ali zahtevanih storitev ali potrebe po zagotovitvi medicinskih pripomočkov, če so jim ob tem času te potrebe znane.

3. Obvestilo, predloženo v skladu z odstavkoma 1(a) in 2, se lahko vedno predloži potovalnemu agentu ali organizatorju potovanja, pri katerem je bila vozovnica kupljena. Kadar vozovnica omogoča več potovanj, zadostuje eno obvestilo, pod pogojem, da so zagotovljene ustrezne informacije o času naslednjih potovanj. Potnik prejme potrdilo o tem, da je bilo obvestilo o potrebni pomoči prejeto v skladu z odstavkoma 1(a) in 2.

4. Če ni bilo poslano nobeno obvestilo v skladu z odstavkoma 1(a) in 2, prevozniki in upravljavci terminalov vseeno sprejmejo vse razumne ukrepe za zagotovitev pomoči, ki invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo omogoča vkrcanje, izkrcanje in potovanje z ladjo.

5. Če invalidno osebo ali osebo z zmanjšano mobilnostjo spremlja priznan pes pomočnik, je pes nameščen skupaj s to osebo, pod pogojem da je prevoznik, potovalni agent ali organizator potovanja o tem obveščen v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili o prevozu priznanih psov pomočnikov na potniških ladjah, če takšna pravila obstajajo.

Člen 12

Sprejemanje obvestil in določitev zbirnih mest

1. Prevozniki, upravljavci terminalov, potovalni agenti in organizatorji potovanj sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zahteve za obvestila in za sprejemanje obvestil, podanih v skladu s členom 11(1)(a) in 11(2). Ta obveznost velja na vseh njihovih prodajnih točkah, vključno s prodajo po telefonu in prek interneta.

2. Če potovalni agenti ali organizatorji potovanj prejmejo obvestilo iz odstavka 1, te informacije v običajnem delovnem času nemudoma posredujejo prevozniku ali upravljavcu terminala.

3. Prevozniki in upravljavci terminalov določijo mesto znotraj ali zunaj pristaniških terminalov, na katerem lahko invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo prijavijo svoj prihod in zaprosijo za pomoč. To mesto je jasno označeno in v dostopnih oblikah nudi osnovne informacije o pristaniškem terminalu in zagotavljanju pomoči.

Člen 13

Standardi kakovosti za pomoč

1. Upravljavci terminalov in prevozniki, ki upravljajo pristaniške terminale ali opravljajo potniške storitve s skupnim prometom več kot 100 000 komercialnih potnikov v prejšnjem koledarskem letu, v okviru svojih pristojnosti po potrebi in prek njihovih organizacij določijo standarde kakovosti za pomoč iz prilog II in III ter sredstva, potrebna za njihovo izpolnjevanje, v sodelovanju z organizacijami, ki zastopajo invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo.

2. Pri določanju standardov kakovosti je treba v celoti upoštevati mednarodno priznane usmeritve in kodekse ravnanja v zvezi s poenostavitvijo prevoza invalidov ali oseb z zmanjšano mobilnostjo, zlasti priporočilo IMO o osnovi in obratovanju potniških ladij, tako da ustrezajo potrebam starejših in invalidov.

3. Upravljavci terminalov in prevozniki javno objavijo standarde kakovosti iz odstavka 1 v fizični obliki ali v dostopnih oblikah na internetu, in sicer v jeziku, v katerih se običajno objavljajo informacije za vse potnike.

Člen 14

Usposabljanje in informiranje

Brez poseganja v Mednarodno konvencijo in kodeks o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov in predpise, ki so bili sprejeti na podlagi revidirane Konvencije o plovbi po Renu in Konvencije o plovbi po Donavi, prevozniki in po potrebi upravljavci terminalov določijo postopke usposabljanja glede invalidnosti, vključno z navodili, ter zagotovijo, da:

- (a) se njihovo osebje, vključno z osebjem, zaposlenim pri drugem izvajalcu, ki neposredno pomaga invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo, udeleži usposabljanja oziroma dobi navodila, kot je opisano v delih A in B Priloge IV;
- (b) se njihovo osebje, ki je sicer odgovorno za rezervacijo in prodajo vozovnic ali vkrcavanje in izkrcavanje potnikov, vključno z osebjem, zaposlenim pri drugem izvajalcu, udeleži usposabljanja oziroma dobi navodila, kot je opisano v delu A Priloge IV; in
- (c) kategorije osebja iz točk (a) in (b) svojo usposobljenost ohranjajo na primer z izobraževanji ali osvežitvenimi usposabljanji, ki se izvajajo po potrebi.

Člen 15

Nadomestilo za pripomočke za osebe z zmanjšano mobilnostjo ali druge posebne pripomočke

1. Prevozniki in upravljavci terminalov odgovarjajo za škodo, nastalo zaradi izgube ali poškodovanja pripomočkov za osebe z zmanjšano mobilnostjo ali drugih posebnih pripomočkov, ki jih uporabljajo invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo, če je do nesreče, ki je povzročila škodo, prišlo namenoma ali zaradi malomarnosti prevoznika ali upravljavca terminala. Za škodo, ki je nastala zaradi ladijske nesreče, se domneva, da je nastala namenoma ali zaradi malomarnosti prevoznika.

2. Nadomestilo iz odstavka 1 ustreza nadomestni vrednosti zadevnih pripomočkov ali, kjer je to ustrezno, stroškom popravila.

3. Odstavka 1 in 2 se ne uporabljata, če se uporablja člen 4 Uredbe (ES) št. 392/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o odgovornosti prevoznikov potnikov po morju v primeru nesreč⁽¹⁾.

4. Poleg tega si je po najboljših močeh treba prizadevati za hitro zagotovitev začasnih ustreznih nadomestnih pripomočkov.

⁽¹⁾ UL L 131, 28.5.2009, str. 24.

POGLAVJE III

Člen 18

**OBVEZNOSTI PREVOZNIKOV IN UPRAVLJAVCEV
TERMINALOV V PRIMERU PREKINITVE POTOVANJA****Sprememba poti in povračilo stroškov v primeru
odpovedanega odhoda ali zamude pri odhodu**

Člen 16

**Obveščanje v primeru odpovedi odhoda ali zamude pri
odhodu**

1. V primeru odpovedi ali zamude pri odhodu potniške storitve ali križarjenja prevoznik ali, če je ustrezno, upravljavec terminala potnike, katerih potovanje se začne na potniškem terminalu, ali, če je mogoče, potnike, katerih potovanje se začne v pristanišču, o tem obvesti čim prej in v vsakem primeru najpozneje 30 minut po načrtovanem odhodu, ter o pričakovanem času odhoda in pričakovanem času prihoda pa takoj, ko ima navedene informacije na voljo.

2. Če potniki zaradi odpovedi ali zamude zamudijo povezano prevozno storitev, si prevoznik in, če je ustrezno, upravljavec terminala primerno prizadeva, da zadevne potnike obvesti o nadomestnih povezavah.

3. Prevoznik ali, če je ustrezno, upravljavec terminala zagotovi, da invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo prejmejo potrebne informacije iz odstavkov 1 in 2 v dostopnih oblikah.

Člen 17

Pomoč v primeru odpovedi ali zamud pri odhodih

1. Kadar prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo potniška storitev ali križarjenje odpovedano ali da se bo začelo z več kot 90-minutno zamudo glede na načrtovano uro odhoda, dobijo potniki, katerih potovanje se začne na pristaniškem terminalu, brezplačne prigrizke, obroke ali osvežilne napitke, primerne čakalnemu času, pod pogojem, da so na voljo ali jih je mogoče dobaviti brez prevelikih težav.

2. V primeru odpovedi ali zamude pri odhodu, zaradi katere je potrebna nastanitev za eno ali več noči ali dodatna nastanitev poleg tiste, ki so jo potniki načrtovali, prevoznik potnikom, katerih potovanje se začne na pristaniškem terminalu, poleg prigrizkov, obrokov ali osvežilnega napitka iz odstavka 1 ponudi primerno brezplačno nastanitev na ladji ali na kopnem in prevoz med pristaniškim terminalom in krajem nastanitve ter nazaj, kjer in kadar je to fizično mogoče. Prevoznik lahko omeji skupne stroške nastanitve na kopnem, ki ne vključujejo prevoza do pristaniškega terminala oziroma kraja nastanitve in nazaj, na 80 EUR na noč za največ tri noči.

3. Prevoznik pri uporabi odstavkov 1 in 2 posebno pozornost nameni potrebam invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo in morebitnim spremljevalcem.

1. Kadar prevoznik utemeljeno pričakuje, da bo potniška storitev odpovedana ali da bo imel odhod s pristaniškega terminala več kot 90-minutno zamudo, se potniku takoj ponudi izbira med:

(a) preusmeritvijo potovanja v namembni kraj ob prvi priložnosti, brez doplačila in pod primerljivimi pogoji prevoza, kot so določeni v prevozni pogodbi;

(b) vračilom cene vozovnice in, če je to ustrezno, brezplačnim povratnim prevozom ob prvi priložnosti do izhodiščnega mesta odhoda, kot je določen v prevozni pogodbi.

2. Kadar je potniška storitev odpovedana ali ima odhod iz pristanišča več kot 90-minutno zamudo, imajo potniki pravico do takšne preusmeritve potovanja ali povračila cene vozovnice od prevoznika.

3. Izplačilo povračila iz odstavkov 1(b) in 2 se opravi v sedmih dneh v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom, bančnim nalogom ali bančnim čekom za celotno vrednost vozovnice po ceni, po kateri je bila kupljena, za neopravljeni del ali dele potovanja in za že opravljeni del ali dele potovanja, če potovanje ne služi več nobenemu namenu v zvezi s prvotnim potovalnim načrtom potnika. S soglasjem potnika se lahko povračilo izplača tudi v obliki bonov in/ali drugih storitev v višini cene, po kateri je bila vozovnica kupljena, če so pogoji prilagodljivi, zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja.

Člen 19

**Nadomestilo cene vozovnice v primeru zamude ob
prihodu**

1. Ne da bi izgubili pravico do prevoza, lahko potniki od prevoznika zahtevajo nadomestilo v primeru zamude ob prihodu v namembni kraj, kot je določen v prevozni pogodbi. Najnižje nadomestilo znaša 25 % cene vozovnice za zamudo vsaj:

(a) ene ure v primeru rednega linijskega potovanja, ki traja največ štiri ure;

(b) dveh ur v primeru načrtovanega potovanja, ki traja več kot štiri ure, vendar ne več kot osem ur;

(c) treh ur v primeru načrtovanega potovanja, ki traja več kot osem ur, vendar ne več kot 24 ur; ali

(d) šestih ur v primeru načrtovanega potovanja, ki traja več kot 24 ur.

Če zamuda presega dvakratni čas iz točk (a) do (d), nadomestilo znaša 50 % cene vozovnice.

2. Potniki, ki imajo večkratno vozovnico ali sezonsko vozovnico, lahko zahtevajo primerno nadomestilo v skladu z ureditvijo nadomestil prevoznikov, če je med veljavnostjo vozovnice večkrat prišlo do zamude ob prihodu. V tej ureditvi so navedena merila za določanje zamude ob prihodu in izračun nadomestila.

3. Nadomestilo se izračuna na podlagi cene, ki jo potnik dejansko plača za storitev z zamudo.

4. Pri povratnem potovanju se nadomestilo za zamudo ob prihodu pri potovanju v namembni kraj in vrnitvi izračuna na podlagi polovične cene, plačane za koriščenje te potniške storitve.

5. Nadomestilo se izplača v enem mesecu po vložitvi zahtevka za nadomestilo. Nadomestilo se lahko izplača v obliki bonov in/ali drugih storitev, če so pogoji prilagodljivi, zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja. Nadomestilo se na zahtevo potnika izplača v denarni protivrednosti.

6. Nadomestilo cene vozovnice se ne zniža za stroške finančnih transakcij, kot so pristojbine, telefonski stroški ali poštnina. Prevozniki lahko določijo najnižji znesek, pod katerim se nadomestilo ne izplača. Ta najnižji znesek ne presega 6 EUR.

Člen 20

Oprostitev

1. Členi 17, 18 in 19 se ne uporabljajo za potnike, ki imajo vozovnico z odprtimi datumi potovanja, pod pogojem, da čas odhoda ni določen, razen za potnike, ki imajo večkratno vozovnico ali sezonsko vozovnico.

2. Člena 17 in 19 se ne uporabljata, če je potnik obveščen o odpovedi ali zamudi pred nakupom vozovnice, ali če je za odpoved ali zamudo kriv potnik sam.

3. Člen 17(2) se ne uporablja, kadar prevoznik dokaže, da so vzrok za odpoved ali zamudo vremenske razmere, ki predstavljajo tveganje za varno obratovanje ladje.

4. Člen 19 se ne uporablja, kadar prevoznik dokaže, da so vzrok za odpoved ali zamudo vremenske razmere, ki predstavljajo tveganje za varno obratovanje ladje, ali izredne razmere, ki preprečujejo izvajanje potniških storitev, katerim se ni bilo mogoče izogniti kljub sprejetju vseh ustreznih ukrepov.

Člen 21

Nadaljnji zahtevki

Ta uredba potnikom na noben način ne onemogoča, da na nacionalnih sodiščih v skladu z nacionalno zakonodajo zahtevajo odškodnino za izgubo zaradi odpovedi ali zamude prevoznih storitev, tudi na podlagi Direktive 90/314/EGS.

POGLAVJE IV

SPLOŠNI PREDPISI O OBVEŠČANJU IN PRITOŽBAH

Člen 22

Pravica do informacij o potovanju

Prevozniki in upravljavci terminalov v okviru svojih pristojnosti potnikom ves čas njihovega potovanja zagotavljajo ustrezne informacije v vsakomur dostopnih oblikah, in sicer v istih jezikih, v katerih so informacije na splošno na voljo vsem potnikom. Posebno pozornost namenijo potrebam invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo.

Člen 23

Informacije o pravicah potnikov

1. Prevozniki, upravljavci terminalov in, kadar je to primerno, pristaniške oblasti v okviru svojih pristojnosti zagotovijo, da so informacije o pravicah potnikov iz te uredbe javno na voljo na ladjah in v pristaniških terminalih ter, če je mogoče, v pristaniščih. Informacije se, kolikor je to mogoče, zagotovijo v dostopnih oblikah in v istih jezikih, v katerih so informacije na splošno na voljo vsem potnikom. Pri zagotavljanju navedenih informacij se posebna pozornost nameni potrebam invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo.

2. Za izpolnitev obveznosti iz odstavka 1 glede obveščanja lahko prevozniki, upravljavci terminalov in, kadar je to primerno, pristaniške oblasti uporabijo povzetek določb te uredbe, ki ga pripravi Komisija v vseh uradnih jezikih institucij Evropske unije in jim ga da na voljo.

3. Prevozniki, upravljavci terminalov in, kadar je to primerno, pristaniške oblasti potnike na ladjah, v pristaniških terminalih in, če je mogoče, v pristaniščih ustrezno obvestijo o kontaktnih podatkih izvršilnega organa, ki ga je zadevna država članica določila v skladu s členom 25(1).

Člen 24**Pritožbe**

1. Prevozniki in upravljavci terminalov uvedejo ali imajo vzpostavljen dostopen mehanizem za obravnavo pritožb v zvezi s pravicami in obveznostmi, na katere se nanaša ta uredba.

2. Če želi potnik, zajet v tej uredbi, pri prevozniku ali upravljavcu terminala vložiti pritožbo, jo poda v dveh mesecih od dne, ko je bila storitev opravljena ali bi morala biti opravljena. Prevoznik ali upravljavec terminala v roku enega meseca od prejema pritožbe potnika obvesti, da je bila njegova pritožba utemeljena, zavrnjena ali se še vedno obravnava. Čas za predložitev končnega odgovora ni daljši od dveh mesecev od prejema pritožbe.

POGLAVJE V

IZVRŠEVANJE IN NACIONALNI IZVRŠILNI ORGANI**Člen 25****Nacionalni organi izvrševanja**

1. Vsaka država članica določi nov ali obstoječ organ ali organe, pristojne za izvrševanje te uredbe glede potniških storitev in križarjenj iz pristanišč na njenem ozemlju in potniških storitev iz tretjih držav v ta pristanišča. Vsak organ sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti s to uredbo.

Vsak organ je glede svoje organizacije, odločitev o financiranju, pravne strukture in sprejemanja odločitev neodvisen od poslovnih interesov.

2. Države članice obvestijo Komisijo glede organa ali organov, določenih v skladu s tem členom.

3. Vsak potnik lahko zoper domnevno kršitev te uredbe v skladu z nacionalno zakonodajo poda pritožbo pri pristojnem organu, določenem na podlagi odstavka 1, ali vsakem drugem pristojnem organu, ki ga je določila država članica. Pristojni organ potnikom v razumnem roku poda utemeljen odgovor na njihovo pritožbo.

Država članica lahko odloči, da:

(a) potnik pritožbo, ki je zajeta v tej uredbi, najprej vложи pri prevozniku ali upravljavcu terminala; in/ali

(b) nacionalni izvršni organ ali kateri koli drug pristojni organ, ki ga določi država članica, deluje kot prizivni organ za pritožbe, ki niso bili rešeni v skladu s členom 24.

4. Države članice, ki so se odločile, da izvzamejo nekatere storitve v skladu s členom 2(4), zagotovijo, da obstaja primerljiv mehanizem za uveljavljanje pravic potnikov.

Člen 26**Poročilo o izvrševanju**

Izvršilni organi, določeni na podlagi člena 25, do 1. junija 2015 in vsaki dve leti po tem objavijo poročilo o svojih dejavnostih v preteklih dveh letih, ki vsebuje zlasti opis sprejetih ukrepov za izvajanje določb te uredbe, podrobno predstavitev uporabljenih sankcij in statistične podatke o pritožbah in uporabljenih sankcijah.

Člen 27**Sodelovanje med izvršnimi organi**

Nacionalni izvršni organi iz člena 25(1) izmenjujejo informacije o svojem delu in načelih ter praksi odločanja v obsegu, potrebnem za skladno uporabo te uredbe. Komisija jih pri teh nalogah podpira.

Člen 28**Kazni**

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo pri kršitvah določb te uredbe in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi zagotovile njihovo izvajanje. Predpisane kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice uradno obvestijo Komisijo o navedenih pravilih in ukrepih do 18. decembra 2012, o vseh naknadnih spremembah, ki nanje vplivajo, pa nemudoma.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE**Člen 29****Poročilo**

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu do 19. decembra 2015 poroča o izvajanju in učinkih te uredbe. Poročilu so po potrebi priloženi zakonodajni predlogi o podrobnejšem nadaljnjem izvajanju določb te uredbe ali o njeni spremembi.

Člen 30

Sprememba Uredbe (ES) št. 2006/2004

Prilogi Uredbe (ES) št. 2006/2004 se doda naslednja točka:

„18. Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnihi poteh (*).

(*) UL L 334, 17.12.2010, str. 1.“

Člen 31

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 18. decembra 2012.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 24. novembra 2010

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BUZEK

Za Svet
Predsednik
O. CHASTEL

PRILOGA I

**PRAVICA DO POVRAČILA ALI PREUSMERITVE POTOVANJA ZA INVALIDNE OSEBE IN OSEBE
Z ZMANJŠANO MOBILNOSTJO IZ ČLENA 8**

1. Pri sklicevanju na to prilogo lahko invalidna oseba in oseba z zmanjšano mobilnostjo izbira med:
 - (a) — povračilom celotne vrednosti vozovnice po ceni, po kateri je bila kupljena, v sedmih dneh v gotovini, z elektronskim bančnim nakazilom, bančnim nalogom ali bančnim čekom za neopravljeni del ali dele potovanja in za že opravljeni del ali dele potovanja, če potovanje ne služi več nobenemu namenu v zvezi s prvotnim potovalnim načrtom potnika, ter, če je ustrezno,
 - čimprejšnjim povratnim prevozom do izhodiščne točke; ali
 - (b) preusmeritvijo potovanja v namembni kraj ob prvi priložnosti, brez doplačila in pod primerljivimi pogoji prevoza, kot so določeni v prevozni pogodbi; ali
 - (c) preusmeritvijo potovanja v končni namembni kraj, določen v prevozni pogodbi, pod primerljivimi pogoji prevoza, na kasnejši datum, ki ga izbere potnik, pod pogojem, da je vozovnica na voljo.
 2. Odstavek 1(a) se uporablja tudi za potnike, katerih potovanja so del paketa, z izjemo pravice do povračila, če ta pravica izhaja iz Direktive 90/314/EGS.
 3. Kadar je v naselju, mestu ali regiji več pristanišč in prevoznik ponudi potniku prevoz do pristanišča, ki ni tisto, za katero je bila narejena rezervacija, prevoznik krije stroške prevoza potnika od tega pristanišča do pristanišča, za katero je bila narejena rezervacija, ali do drugega bližnjega kraja, o katerem se dogovori s potnikom.
-

PRILOGA II

POMOČ V PRISTANIŠČIH, VKLJUČNO Z VKRCAVANJEM IN IZKRCAVANJEM, IZ ČLENOV 10 IN 13

1. Pomoč in ureditev, ki je potrebna, da se invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo omogoči, da:
 - sporočijo svoj prihod v pristaniški terminal ali, če je mogoče, v pristanišče, in zaprosijo za pomoč,
 - pridejo od vstopne točke do okenca za prijavo potnikov, če obstaja, ali do ladje,
 - prijava potnikov in prtljage, če je to potrebno,
 - nadaljujejo pot od okenca za prijavo potnikov, če obstaja, do ladje preko izstopne in varnostne kontrole,
 - se vkrcajo na ladjo s pomočjo dvigala, invalidskega vozička oziroma drugo ustrezno pomočjo,
 - pridejo od vrat ladje do svojega sedeža/prostora,
 - shranijo in ponovno prevzamejo prtljago na ladji,
 - pridejo od svojega sedeža do vrat ladje,
 - se izkrcajo z ladje s pomočjo dvigala, invalidskega vozička oziroma drugo ustrezno pomočjo,
 - ponovno prevzamejo prtljago, če jo imajo, ter nadaljujejo preko vstopne in carinske kontrole,
 - nadaljujejo pot od prostora za prtljago ali mesta izkrcanja do označene točke izhoda,
 - če je potrebno, pridejo do toaletnih prostorov (če obstajajo).
 2. Kadar invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, je treba tej osebi na zahtevo omogočiti, da zagotavlja potrebno pomoč v pristanišču ter pri vkrcanju in izkrcanju.
 3. Oskrba vseh potrebnih pripomočkov za osebe z zmanjšano mobilnostjo, vključno s pripomočki kot so električni invalidski vozički.
 4. Začasna nadomestitev poškodovane ali izgubljene opreme za gibanje z ustrezno nadomestno opremo.
 5. Oskrba na kopnem za priznane pse pomočnike, kadar je to primerno.
 6. Obveščanje o vkrcanju in izkrcanju v dostopnih oblikah.
-

PRILOGA III

POMOČ NA LADJI IZ ČLENOV 10 IN 13

1. Prevoz priznanih psov pomočnikov na ladji v skladu z nacionalnimi predpisi.
 2. Prevoz medicinskih pripomočkov in pripomočkov za gibanje, ki jih potrebuje invalidna oseba ali oseba z zmanjšano mobilnostjo, vključno z električnimi invalidskimi vozički.
 3. Sporočanje bistvenih informacij o poti v dostopnih oblikah.
 4. Na zahtevo se po najboljših močeh uredi sedišče tako, da omogoča zadovoljitev potreb invalidnih oseb ali oseb z zmanjšano mobilnostjo, ob upoštevanju varnostnih zahtev in razpoložljivosti.
 5. Če je potrebno, pomoč pri dostopu do toaletnih prostorov (če obstajajo).
 6. Kadar invalidni osebi ali osebi z zmanjšano mobilnostjo pomaga oseba, ki jo spremlja, si prevoznik po najboljših močeh prizadeva tej osebi dodeliti sedež ali kabino poleg invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo.
-

PRILOGA IV

USPOSABLJANJE GLEDE INVALIDNOSTI, VKLJUČNO Z NAVODILI, IZ ČLENA 14

A. Usposabljanje glede invalidnosti, vključno z navodili

Usposabljanje glede invalidnosti, vključno z navodili, vključuje:

- ozaveščanje o potrebah potnikov s fizičnimi, senzornimi (sluh in vid), skritimi motnjami ali motnjami pri učenju in o ustreznem odzivu na njihove potrebe, vključno s tem, kako razlikovati med različnimi sposobnostmi oseb, ki imajo morda zmanjšano zmožnost mobilnosti, orientacije ali komuniciranja,
- ovire, s katerimi se srečujejo invalidne osebe in osebe z zmanjšano mobilnostjo, vključno z ovirami, povezanimi z odnosom ljudi, okoljskimi/fizičnimi ovirami in organizacijskimi ovirami,
- priznane pse pomočnike, vključno z vlogo in potrebami teh psov,
- ravnanje ob nepredvidenih dogodkih,
- medosebne spretnosti in komuniciranje z naglušnimi osebami, slabovidnimi osebami in osebami z motnjami v govoru ter osebami z motnjami pri učenju,
- splošno seznanjanje s smernicami Mednarodne pomorske organizacije v zvezi s priporočilom glede zasnove in obratovanja potniških ladij zaradi upoštevanja potreb starejših in invalidnih oseb.

B. Usposabljanje glede invalidnosti, vključno z navodili

Usposabljanje glede invalidnosti, vključno z navodili, vključuje:

- kako uporabnikom invalidskih vozičkov pomagati na voziček in z njega,
 - spretnosti za zagotavljanje pomoči invalidnim osebami in osebami z zmanjšano mobilnostjo, ki potujejo s priznanim psom pomočnikom, vključno z vlogo in potrebami teh psov,
 - metode za spremljanje slabovidnih potnikov ter za ravnanje s priznanimi psi pomočniki in njihov prevoz,
 - poznavanje raznih vrst pripomočkov, ki lahko pomagata invalidnim osebami in osebami z zmanjšano mobilnostjo, ter usposobljenost za skrbno ravnanje s takšnimi pripomočki,
 - uporabo pripomočkov za pomoč, ki se uporabljajo pri vkrcanju in izkrcanju, ter poznavanje ustreznih postopkov za pomoč pri vkrcanju in izkrcanju, ki zagotavljajo varnost in dostojanstvo invalidnih oseb in oseb z zmanjšano mobilnostjo,
 - razumevanje potrebe po zanesljivi in strokovni pomoči. Tudi ozaveščanje o možnosti, da se nekatere invalidne osebe in osebe z zmanjšano mobilnostjo med potovanjem počutijo ranljive zaradi svoje odvisnosti od pomoči,
 - poznavanje prve pomoči.
-